

I. Czytanie ze zrozumieniem

Boże Narodzenie to święta, na które wszyscy czekamy, a szczególnie dzieci. Dzięki nim się zmieniamy. Chcemy być lepsi, życzliwsi dla innych. I chcemy się trochę powzruszać. W ogólnym nastroju świąt nie brakuje wspólnego kołędowania. Wśród kołęd pojawiają się słowa: szopka, stajenka, grota, żłobek, wólek, osiołek, ubóstwo... Zastanawia mnie, dlaczego tradycja mówi nam o tych właśnie zwierzętach. Może dlatego że były one tuż pod ręką w tamtej palestyńskiej krainie, a jednocześnie każde z nich symbolizowało pracowitość, cierpliwość, użyteczność. Wół był zawsze ceniony w gospodarstwie. Wprawdzie powolny, ale jakże silny i skuteczny. Uległy, znoszący z cierpliwością ciężkie jarzmo - stał się główną siłą roboczą w wielu krajach, zwłaszcza południowych. Używany także jako zwierzę pociągowe, zaprzęgane do wozu załadowanego ciężarem. To najpracowitsze ze zwierząt miało wielkie poszanowanie w świecie starożytnym. W państwie rzymskim zabicie wołu było takim samym przestępstwem jak zabicie obywatela. Italia zaś wywodzi się nazwą od greckiego Italos (co znaczyło byk), bo jak mówi legenda mityczny Romulus, zakładając Rzym zaorał granice miasta pługiem zaprzężonym w parę bydła - wołu i krowę.

A osiołek... U nas dość rzadki, jest nieodzowny w gospodarstwach krajów południowych, a jednocześnie - jaki wygodny, przydatny i tani. No i zajmuje tak niewiele miejsca. Można go trzymać nawet nie posiadając pastwiska - żywi się bowiem byle czym: liśćmi, ciernistymi krzewami, wiązką chrustu. Jego przysmakiem są ostry. A jaki jest cierpliwy w znoszeniu plag i niedostatków, trudu i głodu. Małe, niepozorne zwierzę wykonuje dla swych właścicieli wiele niezbędnych prac, zwłaszcza jako zwierzę juczne, przynoszące na swym grzbiecie różne towary. A że się czasem zbuntuje, wierzgnie lub na krok się nie ruszy - no cóż, chyba mu można przebaczyć, bo już za chwilę wlecze się w nieznośnym upale, drepzcząc i drepzcząc bez końca po kamienistych, zapylnych drogach i górskich, stromych ścieżkach. A my wciąż uważamy go za uparciucha, leniucha i przezywamy jego imieniem głupców i nieuków. Podobno przy stwarzaniu świata zwierząt, osiołkowi, który nie dosłyszał swego imienia, Pan Bóg podarował wielkie uszy. Należy więc je traktować raczej jako prezent, nie karę.

wg Halina Cieszkowska, *Wólek i osiołek ze stajenką w tle.* [w:] „Plomyczek” 10-11/06, grudzień 2007, s. 8-9.

1. W zamieszczonym tekście autorka wyjaśnia:

- A) rolę kołęd podczas świąt Bożego Narodzenia B) obecność niektórych zwierząt w kołędach
 C) przyczyny obchodzenia świąt Bożego Narodzenia D) skutki złego traktowania zwierząt przez ludzi

2. Autorka tekstu twierdzi, że święta:

- A) dają nam możliwość odpoczynku B) są okazją do miłego spędzenia czasu
 C) dają możliwość zdobycia wiedzy o zwierzętach D) powodują zmianę człowieka na lepsze

3. W tekście czytamy, że wół i osiołek są bohaterami kołęd, ponieważ te zwierzęta:

- A) są miłe, potulne i łagodne B) przyszły do betlejemskiej stajenki
 C) chętnie służą człowiekowi D) były popularne w gospodarstwach dawnej Palestyny

4. Z tekstu wynika, że duże uszy to powód do dumy, ponieważ:

- A) są darem Boga B) poprawiają słuch
 C) ładnie wyglądają D) upodobniają człowieka do zwierzęcia ze stajenki

5. Według legendy wół:

- A) zbuntował się przeciwko człowiekowi B) nie usłyszał swego imienia
 C) przyczynił się do powstania Rzymu D) nie przysłużył się Rzymowi

6. Zarówno wół, jak i osioł są zwierzętami:

- A) upartymi B) objętymi ochroną
 C) jucznymi D) powolnymi i posłusznymi

II. Nauka o języku

7. Czasownika nie można odmienić przez:

- A) liczby B) osoby C) czasy D) przypadki

8. Postać dokonaną ma czasownik:

- A) widzieć B) połączyć C) dostrzegać D) przyznawać

9. Formę trybu rozkazującego ma czasownik w zdaniu:

- A) Możesz mi pomóc. B) Mógłbyś mi pomóc. C) Musisz mi pomóc. D) Pomóż mi.

10. Prawidłowo zestawiono nazwę przypadku z pytaniami w szeregu:

- A) celownik - komu? czemu? B) biernik - kto? co?
 C) dopełniacz - o kim? o czym? D) miejscownik - z kim? z czym?

11. Prawidłowo nazwano przypadek rzeczownika w zdaniu:

- A) Poszliśmy do kina. - biernik B) Zbudowano wielki dom. - mianownik
 C) Usiadła na ławce. - miejscownik D) Małował pędzlem. - dopełniacz

12. Rodzaj niemęskoosobowy ma przymiotnik w zdaniu:

- A) Najdzielniejsi strażacy ruszyli do akcji. B) Na stadionie rozległy się głośnie okrzyki.
 C) Tylko dobrzy uczniowie otrzymali nagrody. D) Ludzie byli bardzo szczęśliwi.

13. Prawidłowo przeprowadzono stopniowanie przymiotnika:

- A) drogi, droższy, najdroższy B) mały, większy, największy
 C) wodny, bardziej wodny, najbardziej wodny D) przykry, bardzo przykry, najbardziej przykry

14. W sposób nieregularny stopniuje się przymiotnik:

- A) jasny B) ciężki C) dobry D) miły

15. Przysłówka nie ma w zdaniu:

- A) Już jest późno, więc pójdę do domu. B) Pacjent poczuł się źle, więc dano mu lekarstwa.
 C) Jutro wyjeżdżamy na daleką wycieczkę. D) Ania zamierza uczyć się języków obcych.

16. Wyrażenie przyimkowe znajduje się w zdaniu:

- A) Przejął się tą wiadomością. B) Nie podobał mu się mój wiersz.
 C) Powiedział nam o swych planach. D) Zawsze jest radosny i hałaśliwy.

17. Głoskę dźwięczną wymawiamy bezdźwięcznie w wyrazie:

- A) bochenek B) wyżeł C) stokrotka D) walizka

18. Prawidłowo powiemy:

- A) Zawsze wyłączaj światło. B) Możesz wziąć tylko potrzebne rzeczy.
 C) On lubiał filmy rysunkowe. D) Nie skakaj do tej wody.

III. Literatura

19. Praca, którą bogowie obarczyli Syzyfa, polegała na:

- A) trzymaniu na barkach ziemskiego globu B) wyczyszczeniu stajni Augiasza
 C) zabiciu cyklopa D) wtaczaniu kamienia na szczyt góry

20. Demeter rozpaczała, ponieważ:

- A) ziemię ogarnęła powódź B) na ziemię spadła szarańcza
 C) bóg podziemi porwał jej córkę D) Zeus uwięził jej córkę na Olimpie

21. Mit o Demeter i Korze wyjaśniał starożytnym ludziom zjawisko:

- A) zmiany pór roku B) trzęsienia ziemi
 C) burz z błyskawicami i piorunami D) gwałtownych powodzi

22. Mahdi oczekiwał od Stasia Tarkowskiego, że chłopiec:

- A) nauczy go obsługiwać się strzelbą B) przyjmie jego religię
 C) będzie dla niego pracować D) pomoże mu zdobyć fortunę

23. Aby ułatwić ojcu i panu Rawlisonowi pogoń za porywaczami, Staś:

- A) rozpałił nocą wielkie ognisko B) nakazał Sabie biec do domu
 C) kazał Nel rzucić na ziemię rękawiczkę D) rozpędził wielbłądy Beduinów

24. Mikołajek w książce pt. „Wakacje Mikołajka” na wieść o wyjeździe na kolonie zareagował:

- A) płaczem B) wybuchem radości
 C) ucieczką z domu D) kilkudniowym milczeniem

25. W nagrodę za zwycięstwo w walce z bykami na wyspie Capa Blanca doktor Dolittle (w książce pt. „Podróże doktora Dolittle”) zażądał:

- A) sfinansowania dalszej wyprawy B) zaprzestania walk byków
 C) najsilniejszego byka z zagrody D) ujawnienia ważnej tajemnicy

26. Książka pt. „Opowieści z Narnii” jest baśnią o tym, jak:

- A) spełniają się dziecięce marzenia B) wojna niszczy dziecięcy świat
 C) zwierzęta uzyskują władzę nad ludźmi D) dobro zwycięża w walce ze złem

27. Tomek Sawyer uciekł z domu, by spędzić czas na wyspie jako:

- A) pirat B) poszukiwacz skarbu C) poławiacz motyli D) kolekcjoner kamieni

28. Jedną z istotnych cech powieści jest:

- A) podział tekstu na strofy B) zapis tekstu w formie dialogu
 C) występowanie fabuły D) piękny, artystyczny język

29. W wierszu Joanny Kulmowej pt. „Po niczemu” wypowiada się:

- A) narrator B) osoba mówiąca C) autorka D) jakieś dziecko

30. Zamieszczony fragment wiersza zawiera rozważania na temat:

- A) dlaczego przyroda jest piękna *A po czemu jest wiatr?
Po niczemu.
Ale mam go chociaż jest nie mój.*
 B) kto ma chronić przyrodę
 C) co powoduje zmianę pogody *A po czemu są chmury? obłok?
Nie wiem.
Mam je i podzielę się z tobą.*
 D) do kogo należy świat